

Tööturu ülevaade november-detsember 2011

- **Eesti Konjunktuuriinstituut**
Baltikum – senini viimane stabiilsem regioon ebakindlas Euroopas
Novembris suur osa toidukaupu võrreldes eelmise kuuga odavnes
- **Eesti Töötukassa info**
Registreeritud töötus
Tööpakkumised
- **Statistikaamet**
Ehitus kasvas III kvartalis aastaga neljandiku
Ettevõtlussektori müügitulu, kulud ja kogukasum suurenesid 2011. aasta III kvartalis
Põllumajandusloenduse lõplikud tulemused annavad ülevaate Eesti põllumajandusest
- **Eesti Panga majanduskommentaar**
Majanduskasv aeglustub järsult väliskeskkonna nõrgenemise tõttu
- **CV Keskuse tööturu-uuring**
Ettevõtete huvi uute töökäte järele on aastaga suurenenud

Eesti Konjunktuuriinstituut

Eesti Konjunktuuriinstituudi 30.11.2011 andmetel¹ novembris majandusosalduus Eestis natuke tõusis, kogu Euroopas langes. Kindlustunne langes viimase kuuga tarbijatel ja kaubanduses, tõusis aga tööstuses ja ehituses, kus konjunktuur on natuke parem kui viimastel aastatel. Teenindussektori kindlustunne püsis eelmise kuu tasemel.

Euroopa Liidus tervikuna majandusosalduus viimase kuuga langes. Konjunktuur halvenes kõigis ettevõtlussektorites (erandina oli stabiilne ainult ehitussektor) ja ka tarbijad muutusid ebakindlamaks. Novembris oli majandusosalduus üle ajaloolise keskmise veel vaid kolmes Balti riigis, Saksamaal ja Rootsis. Vähim oli usaldust majanduse tuleviku suhtes Kreekas (68.6), Küprosel (73.0) ja Portugalis (71.2). Kõige kiirema majandusosalduuse kao tegid kuuga läbi Portugal (-6,5 punkti), Tšehhi (-5,5 punkti) ja Belgia (-4,6 punkti).

Novembrikuise hinnavaatluste andmeil suur osa toidukaupu võrreldes eelmise kuuga. Enim odavnesid köögivilja ja kartul. Ootuspäraselt kallinesid kohaliku kurgi ja tomati hinnad. Mootorikütuse (95E) keskmine jaehind automaattanklates oli novembris 1.25 €/l, mis on 12,6% kõrgem kui aasta tagasi. Diislikütus kallines aastaga 17,6%.

Eesti Töötukassa

Töötukassa info kohaselt oli novembrikuu lõpus registreeritud töötute arv 47 152² ehk 7,3 protsenti 16-aastastest kuni pensioniealisest tööjõust, mis on eelmise kuu lõpuga võrreldes 731 inimese võrra rohkem (1,6%) ning eelmise aasta novembri lõpuga võrreldes 19 593 inimese võrra vähem (-29,4%). Kõrgeim oli registreeritud töötuse määr endiselt Ida-Virumaal (18,3%).

¹ Vt täpsemalt <http://www.ki.ee/>

² Vaata lisaks <http://www.tootukassa.ee/index.php?id=11328>

Kõige rohkem on registreeritud töötuid ehituse, kaubanduse (klienditeenindajad) ning metalli- ja masinatööstuse (keevitajad, lukksepad) valdkonnas ning palju lihtööliste hulgas (pakkijad, laadimistöölised, valvurid)³.

Töötukassa poolt edastatud tööpakkumiste alusel vajatakse Eestis hetkel kõige enam turvatöötajaid ja klienditeenindajaid.⁴

Eesti Statistikaamet

Eesti statistikaameti andmetel **kasvas ehitus III kvartalis aastaga neljandiku**. Eesti ehitusettevõtted ehtasid 2011. aasta III kvartalis Eestis ja välisriikides eelmise aasta sama kvartaliga võrreldes 26% rohkem, sealhulgas Eestis 28% rohkem.

Ehitusmahu kasvu taga on eelkõige madalseisust kosuv hoonete ehitus kohalikul ehitusturul ja seda põhiliselt hoonete energiasäästlikkuse tõstmiseks eraldatud renoveerimistoetuste abil tehtavate remondi- ja rekonstrueerimistöode näol.

Välisest ehitusmaht suurenes 2010. aasta III kvartaliga võrreldes 4%. Sealne kasv tulenes põhiliselt rajatiste ehitustöödest.⁵

Ettevõtlussektori müügitulu, kulud ja kogukasum suurenesid 2011. aasta III kvartalis nii eelmise kvartali kui ka eelmise aasta sama kvartaliga võrreldes. Ettevõtted müüsid 2011. aasta III kvartalis kaupu ja teenuseid 16% rohkem kui aasta tagasi samal ajal. Kogu ettevõtluse müügitulus kõige suuremat osatähtsust omavate kaubandus-, töötleva tööstuse ning veondus- ja laonduettevõtete müügitulu kasvas vastavalt 10%, 27% ja 14%. Nende tegevusalade ja ka kogu ettevõtlussektori müügitulu kasvutempo on aga aeglustunud, mille peamiseks põhjuseks on paranev võrdlusbaas. Ettevõtete kulud suurenesid eelmise aasta III kvartaliga võrreldes 15%, sealhulgas tööjõukulud 11%. Tööga hõivatud isikute ja töötatud tundide arv suurenes vastavalt 4% ja 6%.

Kuigi enim suurenes ettevõtluse kasum eelmise aasta III kvartaliga võrreldes põllumajanduses ja majutuses ning toitlustuses, mõjutas ettevõtlussektori kogukasumi kasvu kõige rohkem kaubandus, kus kasum kasvas aastaga 43%. Kaubanduse kiiret kasumikasvu mõjutasid põhiliselt jaekaubanduse ja mootorsõidukite müügiga tegelevad ettevõtted.

Ettevõtted investeerisid 2011. aasta III kvartalis poole võrra rohkem kui eelmise aasta samal ajal. Investeeringud suunati peamiselt masinatesse ja seadmetesse. Suuremad investeeringud olid töötleva tööstuse ja energiaettevõtted, kes tegid ligi poole ettevõtete koguinvesteeringutest.⁶

2010. aasta põllumajandusloenduse⁷ lõplike tulemuste põhjal iseloomustab Eesti põllumajandustootmise koondumine suurmajapidamiste kätte ning rendimaade suur osatähtsus.

Väikemajapidamiste jätkuvalt suur osatähtsus tõstab põllumajandusega seotud inimeste arvu ligi 60 000-ni. Põllumajandusloenduse täpsustatud andmetel oli Eestis 2010. aastal 19 600 põllumajanduslikku majapidamist, kellest 5% andis kolmveerandi kogu riigi põllumajandustoodangust. Ligi 900 suurmajapidamise valduses oli üle poole (55%) põllumajandusmaast ja 83% loomakasvatusest.

³Vt lisaks registreeritud töötud ametiala järgi, 30.nov. 2011, <http://www.tootukassa.ee/index.php?id=14101>

⁴Vt lähemalt <http://www.tootukassa.ee/index.php?id=13363>, 49. Nädal – lehekülj: tööpakkumised

⁵Loe täpsemalt: <http://www.stat.ee/49453>

⁶Loe täpsemalt: <http://www.stat.ee/49443>

⁷Eestis toimus põllumajandusloendus 1. septembrist 15. novembrini 2010. Põllumajandusloendus oli kohustuslik kõigile liikmesriikidele ja seda rahastas osaliselt Euroopa Liit. Detailsemad andmed on avaldatud statistika andmebaasis Majandus > Põllumajandus > Põllumajanduslike majapidamiste struktuur:<http://pub.stat.ee/px-web.2001/Database/Majandus/databasetree.asp>

Samuti iseloomustab Eesti põllumajandust rendimaade suur osatähtsus. Omanike kasutuses oli 2010. aastal ainult 40% põllumajandusmaast (suurmajapidamistes 30%), ülejäänud oli rendimaa või tasuta kasutusse saadud maa. Ettevõtetele (juriidilistele isikutele) kuuluvate põllumajanduslike majapidamiste omanikud on peamiselt Eesti elanikud.

Võrreldes eelmise, 2001. aasta põllumajandusloendusega on 2010. aastal põllumajanduslike majapidamiste arv vähenenud ligi kolm korda. Üle kahe korra on vähenenud ka põllumajandustööga seotud inimeste arv ja nende tööjõukulu. Põllumajandustööga seotud inimestest ligi kolmandikul on töökoht ka väljaspool majapidamist ning neist 85% jaoks on põllumajandus vaid lisategevus.

Enam kui 1300 majapidamist loodab täiendavat tulu leida mahepõllumajandusest — võrreldes 2003. aastaga on mahepõllumajandusmaa ja mahepõllumajanduslikule tootmisele üleminekul olev maa kolmekordistunud.⁸

Eesti Panga majanduskommentaari 14. detsember 2011

Eesti Pank hoiatab, et majanduskasv aeglustub järsult väliskeskkonna nõrgenemise tõttu. Eesti majandus on alates aasta algusest kuni sügiseni kasvanud oodatust kiiremini. Nüüd on majanduse kasvuhoog raugemas, määramatus väliskeskkonnas suurenenud ning Eesti, nagu ka ülejäänud Euroopa edasine käekäik sõltub kriisilukorra lahenedisest mitme euroalariigi võlakirjaturul.

Eesti tööturg on pakkunud sel aastal ridamisi positiivseid üllatusi - hõive on tõusnud ja tööpuudus alanenud. 2012. aastal ees ootav madalseis võib tekitada tööandjates taas soovi tööjõudu mõnevõrra vähendada, ent see olukord teravneb märkimisväärselt alles siis, kui tegu on pikemaajalise seisaku või siis majanduslangusega.

Jüulist majanduskasvu on sel aastal saatnud prognoositust kiirem inflatsioonitempo, mille põhjustas energia ja toidutoorme kiire kallinemine maailmaturul. Alates 2011. aasta esimesest poolest ei ole väliskeskkond lisasurvet Eesti hinnatõusule siiski enam avaldanud. Seetõttu aeglustub Eesti inflatsioon nii neljandas kvartalis kui ka järgmisel aastal.⁹

CV Keskuse tööturu uuring

CV Keskus viis novembris läbi traditsioonilise Eesti tööturu-uuringu¹⁰, et teada saada, millised on ettevõtjate ootused ja kavatsused järgneval aastal. Hoolimata Euroopa võlakriisist ja ebakindlusest Euroopa majanduses ei ole Eesti ettevõtjate ootused võrrelduna möödunud aastaga praktiliselt muutunud, pisut on isegi märgata suurenenud optimisismi. Tööturu-uuringu tulemustest selgus, et uusi töökohti kavatsevad järgmise kuue kuu jooksul luua 52,9% ettevõtetest, mida on 2,5 % enam kui aasta tagasi. Kõige rohkem on uute töötajate värbamisi järgmise kuue kuu jooksul plaanis elektroonika ja telekommunikatsiooni valdkonnas (88% ettevõtetest), järgnevad toitlustus (81%), mehaanika/tehnika (81 %) ning turundus/reklaam/PR (74 %).

CV Keskuse andmetel on populaarseimad valdkonnad, kuhu soovitakse tööle saada tööstus/tootmine, transport/logistika, toitlustus ja ehitus/kinnisvara.

⁸ Vt täpsemalt: <http://www.stat.ee/49283>

⁹ Loe lisaks: <http://www.eestipank.info/pub/et/press/Press/kommentaari/Arhiiv/2011/275.html>

¹⁰ Novembris läbi viidud CV Keskuse Eesti tööturu-uuringus osales 1076 Eesti ettevõtet. Vastajad on läbilõige kõigist Eesti ettevõtetest nii ettevõtte suuruse osas kui ka tegevusvaldkonniti ja piirkonniti. Vastajatest 58% olid ettevõtete juhid või omanikud, 20% personalijuhid või personalispetsialistid.
http://www.cvkeskus.ee/career.php?menu=2&lastmenu=1439&text_id=1858&career_style=1&target_key=b414efbeaaaf75a4e53ff079ef99942b

Viimase aasta jooksul on tööotsijate aktiivsus CV Keskuse kaudu kandideerimisel oluliselt kasvanud, hoolimata sellest, et töötuse määr on langenud. Suurem aktiivsus tuleneb sellest, et töötajate kindlustunne on suurenenud ja vaadatakse julgemalt tööturul ringi. Ettevõtted pakuvad rohkesti häid ja huvitavaid töökohti, mis omakorda aktiveerib töötajaid. Kvalifitseeritud töötajatel on täna lihtsam kõrgemat palka küsida, kuna paljudes valdkondades on neist puudus.

Tööpakkumiste arv CV Keskuse tööportaalis on võrreldes möödunud aastaga 28% kasvanud. 2011.a III kvartalis lisati CV Keskuse tööportaali 9655 uut tööpakkumist, 2010.a III kvartalis oli see number 7504.

CV Keskuse tegevjuht Paavo Heili sõnul on uute tööpakkumiste arvu kasv viimastel kuudel pisut pidurdunud, kuid viimase poole aasta jooksul on märgata, et töötaja leidmiseks panustatakse oluliselt rohkem kui varem. Kasutatakse aktiivsemalt CV-de andmebaasi otsingut ja paljusid lisateenuseid, näiteks nn “employer branding” teenuseid.

Koostanud: Ingrid Lepik, 15.12.2011
SA Kutsekoda